

Atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneytið b.t. skrifstofu orku, iðnaðar og viðskipta

Sent rafrænt í gegnum Samráðsgátt

Kópavogur, 9. mars 2020.

Efni: Umsögn um drög að frumvarpi til laga um breytingu á lögum um ársreikninga og lögum um endurskoðendur og endurskoðun (gagnsæi í rekstri stærri óskráðra félaga o.fl.)

Mál nr. 47/2020

Deloitte ehf. („**Deloitte**“) vill koma á framfæri eftirfarandi ábendingum um fyrirbyggjandi drög að frumvarpi atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneytisins til laga um breytingu á lögum nr. 3/2006 um ársreikninga, og lögum nr. 94/2019 um endurskoðendur og endurskoðun sem birt voru á samráðsgátt stjórnvalda þann 25. febrúar s.l. („**frumvarpið**“)

Deloitte tekur undir mikilvægi þess að gagnsæi ríki um starfsemi fyrirtækja sem geta haft kerfislæg áhrif í íslensku efnahagslífi. Gjaldfrjáls birting ársreikninga er áhrifaríkt skref í áttina að auknu gagnsæi. Bendir Deloitte þar á vefinn www.cvr.dk þar sem unnt er að sækja allar helstu upplýsingar um fyrirtæki þar í landi, þ.m.t. ársreikninga þeirra.

Í 1. gr. breytinga er skilgreining á félögum sem teljast einingar tengdar almannahagsmunum útvíkkuð með fimm nýjum staflíðum sem bætast við 9.tl. 1.mgr. ársreikningalaga. Samkvæmt breytingunum munu félög í ákveðnum atvinnugreinum yfir stærðarmörkum stórra félaga eða hluti af stórri samstæðu samkvæmt skilgreiningu ársreikningalaga teljast einingar tengdar almannahagsmunum. Þá er jafnframt greint frá því undir töluíð 6 í greinargerð frumvarpsins að gera megir ráð fyrir því að rúmlega 30 félög bætist við skilgreininguna eining tengd almannahagsmunum. Þar sem lítil og meðalstór félög í stórum samstæðum innan umræddra atvinnugreina teljast einnig einingar tengdar almannahagsmunum samkvæmt frumvarpsdrögum, má gera ráð fyrir því að framangreind tala á fjölda félaga sé töluvert vanmetin.

Samkvæmt drögum að frumvarpinu er tilgangur með lagasetningunni að auka traust á íslensku atvinnulífi með því að gera ríkar kröfur um gagnsæi í rekstri óskráðra fyrirtækja. Í 2.tl. í greinargerð með drögum að frumvarpinu er fjallað um tilefni og nauðsyn lagasetningar. Segir þar m.a.:

Í því skyni að ná framangreindum markmiðum um að auka traust og upplýsingaskyldu félaga sem talin eru varða hagsmuni almennings er í frumvarpinu

lagt til að skilgreining á einingu tengdri almannahagsmunum, sem finna má í lögum um ársreikninga og í lögum um endurskoðendur og endurskoðun, verði breytt þannig að hún nái til fleiri félaga en núgildandi lög gera ráð fyrir.

Í frumvarpinu er gert ráð fyrir að með þessari breytingu sé verið að auka traust á íslensku atvinnulífi. Með því að skilgreina einingar tengdar almannahagsmunum víðar en gert er í Evróputilskipuninni er hins vegar gengið lengra en hjá nágrannþjóðum okkar á Norðurlöndum, samanber síðustu könnun Accountancy Europe. Ef markmið laganna er aukið gegnsæi að þá vísar Deloitte frekar til þeirra tillaga sem nefndar eru hér að neðan, sem ættu að ná fram þeim markmiðum sem frumvarpinu er ætlað að ná fram.

Í fyrsta lagi, þá er raunar óveruleg viðbótar upplýsingaskylda í reikningsskilum félaga tengdum almannahagsmunum umfram þau sem teljast stór samkvæmt kröfum ársreikningalaga og reglugerðar nr. 696/2019 um framsetningu og innihald ársreikninga og samstæðureikninga. Þannig yrðu áhrifin mest á reikningsskil lítilla og meðalstórra félaga sem eru hluti af stórum samstæðum og falla þannig undir skilgreiningu á einingum tengdum almannahagsmunum. Í stað þess að leggja slíkar kröfur á lítil og meðalstór félög væri eðlilegra að þau væru undanþegin skilgreiningunni, en móðurfélag í stórri samstæðu sem hefur einhverja af umræddum atvinnugreinum fyrir meginstarfsemi myndi falla undir skilgreininguna og orðið yrði við kröfum um aukna upplýsingaskyldu í samstæðuársreikningi.

Í annan stað, þá eru fleiri leiðir færar til þess að ná markmiðum um aukna upplýsingaskyldu og gagnsæi. Sem fyrr segir er upplýsingaskylda eininga tengdum almannahagsmunum að mestu leyti sú sama og stórra félaga eða samstæða. Hægt væri að auka upplýsingaskyldu umræddra félaga sem frumvarpinu er ætlað að ná til með breytingum á lögum um ársreikninga eða reglugerð um framsetningu og innihald ársreikninga og samstæðureikninga. Einnig væri hægt að gera kröfu um tíðari upplýsingagjöf umræddra félaga og samstæða (í gegnum árshlutareikninga) eða stytta þann frest sem félögin hafa til að skila ársreikningum til ársreikningaskrár. T.d. væri hægt að samræma skilafrest á ársreikningum við skil á skattframtölum, en félög í stærðarflokki stórra félaga hafa styttri framtalsfrest en minni félög og þurfa að skila framtölum sínum fyrir lok maí.

Einnig væri hægt að gera þá kröfu stór félög og samstæður í umræddum atvinnugreinum gerðu reikningsskil sín í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla (IFRS), og væri þá skilafrestur út aprílmánuð. Alþjóðlegir reikningsskilastaðlar (IFRS) gera auk þess ríkari kröfur um upplýsingar í skýringum en íslensk lög um ársreikninga og ætti slík ráðstöfun því að auka gagnsæi í upplýsingagjöf í reikningsskilum þeirra félaga sem frumvarpsdrögin ná til.

Í þriðja lagi, þá er í greinargerð frumvarpsins jafnframt nefnt að í lögum um ársreikninga og endurskoðun séu gerðar kröfur um vandaðri endurskoðun við endurskoðun á félögum sem teljast einingar tengdum almannahagsmunum. Í þessu virðist vera falinn ákveðinn misskilningur. Samkvæmt lögum um endurskoðendur og endurskoðun er endurskoðun framkvæmd samkvæmt Alþjóðlegum endurskoðunarstöðlum og sama endurskoðunarvinna framkvæmd hvort sem félag er eining tengd almannahagsmunum eða ekki. Sömu gæðakröfur eru gerðar til endurskoðunar hvort sem félag er eining tengd almannahagsmunum eða ekki. Viðbótarkröfur í endurskoðun fyrir einingar tengdar

almannahagsmunum tengjast fyrst og fremst kröfum í siðareglum um óhæði, form áritunar slíkra eininga og íhugunaratriði við áhættumat.

Áritun á reikningsskilin er eins ef frá eru taldar viðbótarkörfur um form áritunar í samræmi við ISA 701 um Key Audit matters, sem gildir fyrir allar einingar tengdar almannahagsmunum í samræmi við reglugerð ESB 537/2014, og væri einfaldlega hægt að gera kröfu um að áritað væri í samræmi við ISA 701 fyrir þau félög sem lagabreytingunni er ætlað að ná til.

Ætlað er að frumvarpið taki gildi frá og með 1. janúar 2020. Það er bagalegt að lagasetning sé afturvirk með þessum hætti, sér í lagi þegar hún felur í sér íþyngjandi ákvæði fyrir hlutaðeigandi aðila. Eðlilegt væri að félög fengju lengri aðlögunartíma þar sem þetta hefur áhrif á starfsemi þeirra. Til að mynda er gerð krafa um að einingar tengdar almannahagsmunum starfræki endurskoðunarnefnd sem samkvæmt lögum skal skipuð eigi síðar en mánuði eftir aðalfund. Sá tími mun að líkindum vera liðinn fyrir einhver félöganna við samþykkt frumvarpsins, fari svo að það verði staðfest í núverandi mynd.

Virðingarfyllst,

Ingvi Björn Bergmann,
sviðsstjóri endurskoðunar

Deloitte ehf.